

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 9.—, inozemstvo
Din 64.—. — Poštno-čkovni
račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5
Telefon interurban 113.

Cena inseratom: cela
stran Din 2000.—, pol stra-
ni Din 1000.—, četrti strani
Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—,
1/16 str. Din 125.—, Mali ogla-
si vsaka beseda Din 1.20.

Ali ni tako?

(Kmetovalcem v premišljevanje.)

Po celem svetu in v posameznih država-
vah se godijo važne reči, ki bodo za nas
vse velikega pomena za bodočnost. Ve-
čina stanov in narodov se tega tudi
prav dobro zaveda, le pri naših kme-
tovalcih s skrbjo in žalostjo opazuje-
mo, da nimajo potrebnega zanimanja
za svojo bodočnost in tako se mnogo
sklepa in izvršuje brez njih.

Domači vzgled! Že tedne in mesece
se vodijo na zborovanjih in v časopis-
ju razprave med tovarnarji in podjet-
niki ter njihovimi organizacijami na
eni strani, ter delavci in delavskimi
organizacijami na drugi strani zaradi
delovnega časa, zaradi nezgodnega in
bolniškega zavarovanja, sploh zaradi
naših socialnih zakonov. Zborujejo to-
varnarji in podjetniki, zborujejo pov-
sod takoj delavci, sklepa zveza indu-
strijev, takoj se oglašijo delavske stro-
kovne organizacije! Vlagajo spomenice
in prošnje prvi, takoj jim odgovarjajo
na najvišjih mestih drugi.

Ko se je razpravljalo o načrtu zaka-
na o ljudskih šolah, so ga obravnavali
na nešteti okrajnih in krajevnih se-
stankih učitelji ter svoje sklepe in —
opombe dali v vednost vladi. Ko se je
začelo govoriti o lovskem zakonu, so
se zbirali in sklepali takoj lovci, k za-
konu o ribarstvu ribiči, k zakonu o
srednjih šolah profesorji, k zakonu o
uradnikih vse uradništvo in tako dalje
in tako dalje. Samo tako dalje ne, da
bi se o zakonih, ki zadevajo kmetij-
stvo, njegovo sedanost in bodočnost,
oglasili kmetovalci. Zakaj ne? Ker ni
močne stanovske organizacije, ki bi jo
vlada lahko potem vprašala in če bi bi-
la tako zavedna in močna, kakor bi la-
hko bila, bi jo tudi gotovo vprašala. —
Kmetovalec je kakor infanterist v vojs-
ki: najšvetilnejši je, vse se naslanja
na njega in vse se njemu nalaga.

Razni zakoni nalagajo kmetovalcu
nova bremena in nove dajatve. Tako
zakoni o cestah, o občinah, o lovu, šol-
ski zakon, zakon o kmetijstvu, o zdrav-
stvu. Tičejo se v prvi vrsti kmetovalca
in njegove denarnice. Ako bi imeli kme-
tovalci svoje stanovske organizacije po
okrajih in v državi, bi o teh stvareh
mogli povedati svoje težave in svoje
izkušnje.

Strokovnjaki zborujejo!

Pa pravijo: ali ne vidite, kako se zbi-
rajo naši kmetijski strokovnjaki in
sklepajo. Res je: vsa čast tem našim
strokovnjakom, posebno še onim, ki res
praktično delajo. Toda pridjati mora-
mo, v vsej hvaležnosti in v spoštovanju
sledeče: Zdravniki so tudi strokovnja-
ki, pa študirajo in zdravijo bolezni,
vsakega bolnika obvestijo, kaj je po-
trebno, toda vsakega tudi vprašajo
ali smejo napraviti na njem svojo stro-
kovnjaško operacijo, ker dobro vedo,
da gre za bolnikove ude, za bolnikovo
zdravje ali — smrt! Tega bi se morali
zavedati tudi vsi, ki zdravijo naše —
kmetovalstvo in našo gospodarsko
krizo.

Po vsej Evropi se govori in razprav-
lja o carinskih tarifah, carinskih za-
konih sploh. Bije se najtežji gospodar-
ski boj med državami in narodi, a v
okvirju držav med pokrajinami, gospo-
darskimi skupinami, med stanovi in
poklici. V javnost prodirajo vesti o
izpremembah carinske tarife in izpre-
membah trgovinskih pogodb. Zbirajo
se spet industrijalci, trgovci, izvozní-
čarji, bankirji itd., toda kmetijske sta-
novske organizacije ne, ker jih ni in
vlada jih ne more ne sklicati ne vpra-
šati.

Ali razumete sedaj, zakaj se poraja
»Kmetiska zveza«? Je potrebna ali ne
tudi kmetovalčeva strokovna in sta-
novska organizacija?! Slepim je težko
govoriti o svetlobi in o barvah, gluhi
o glasu. Toda naši kmetovalci niso ne
gluhi ne slepi, pač pa ponekod še pre-
cej — zadremani. Zato pa kmetje, več
smisla za vašo stanovsko organizacijo!
Za vaše dobro gre, za obrambo vaših
pravic, za prospeh vaših stanovskih ko-
risti, za napredek vašega stanu!

Volitve v sreske kmetijske odbore.

Te dni se bodo vršile volitve v sreske
kmetijske odbore. Vsak občinski kme-
tijski odbor izvoli v sreski kmetijski
odbor po enega člana in enega namest-
nika. Vendar število članov sreskega
kmetijskega odbora ne sme presegati
števila 20. Zato je v srezih, kjer je več
kot 20 občin, banska uprava združila
občine, tako, da izvoli več občin skupno
enega odbornika v sreski kmetijski od-
bor, da jih je potem vseh skupaj 20 od-
bornikov. Razven tega sme poslati vsa-
ka zveza kmetijskih združnih naprav
ali kmetijskih društev, ki imajo na
ozemlju sresa vsaj pet zadrug, po ene-
ga zastopnika kot svetovalnega člana.

Delokrog sreskih kmetijskih odborov.

Sreski kmetijski odbor razpravlja o
vseh vprašanih kmetijskega značaja
v sreskem območju, zlasti o onih pred-
logih občinskih kmetijskih odborov, ki
se mu pošiljajo. Sreski kmetijski od-
bor mora skrbeti vobče za povzdigo
materialne kulture prebivalstva v vsa-
kem pogledu.

Važne pa so volitve

v sreske kmetijske odbore predvsem
zato, ker bodo sreski kmetijski odbori
čez en mesec izmed sebe izvolili bano-
vinski kmetijski odbor in sicer vsak

po dva člana in dva namestnika. Bano-
vinski kmetijski odbor razpravlja o
vseh vprašanih kmetijskega značaja v
območju banovine, zlasti o predlogih
občinskih in sreskih kmetijskih odbo-
rov. Zlasti pa, banovinski kmetijski
odbor upravlja banovinski kmetijski
sklad.

V banovinski sklad se stekajo:

1. Polovica dohodkov od živinskih
potnih listov vseh občin v območju ba-
novine.
2. Čisti dohodek banovinskih kmetij-
skih posestev, razsadnikov in podobnih
naprav.
3. Vsaj 15 odstotkov vseh rednih iz-
datkov, določenih s proračunom bano-
vine.

Z banovinskim kmetijskim skladom
razpolaga banska uprava po sklepih
banovinskega kmetijskega odbora. Ba-
novinski kmetijski odbor mora namreč
vsako leto sestaviti proračun ter ga po
banski upravi predložiti v odobritev
ministru za poljedelstvo.

Dohodki banovinskih posestev in ži-
vinskih potnih listov ter 15 odstotkov
banovinskega proračuna (skoro ena
šestina) se torej steka v banovinski
kmetijski sklad. Zato je izredne važ-
nosti, kateri močje bodo razpolagali s
temi denarnimi sredstvi. To se bo od-